



Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Bílý Kostel nad Nisou, okres Liberec

Bílý Kostel nad Nisou 227, 463 31 Chrastava

Identifikátor školy: 650 029 348

Termín konání inspekce: 16., 17. březen a 12. duben 2005

| | |
|------------------|-----------------|
| Čj: | h4-1199/05-5238 |
| Signatura | oh4zy141 |

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Bílý Kostel nad Nisou, okres Liberec je příspěvkovou organizací obce Bílý Kostel nad Nisou 206, 463 31 Chrastava.

Od ledna 2003 organizace sdružuje základní školu s prvním stupněm, školní družinu, mateřskou školu a školní jídelnu. Mateřská škola se školní jídelnou se nachází v blízkosti základní školy.

V době inspekce se ve škole vzdělávalo 27 žáků ve dvou třídách. I. třídu navštěvují žáci prvního, čtvrtého a pátého ročníku, II. třídu žáci druhého a třetího ročníku. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16847/96-2 včetně Úprav a doplňků čj. 25018/98-22.

Školní družinu (ŠD) s jedním oddělením navštěvuje 23 přihlášených žáků prvního až pátého ročníku. Provozní doba je stanovena podle potřeb rodičů, místních podmínek a dopravní obslužnosti. V mateřské škole je zapsáno 21 dětí, v budově je školní jídelna, která zajišťuje stravování dětem a zaměstnancům MŠ a ZŠ. Inspekční a kontrolní činnost v mateřské škole a školní jídelně nebyla předmětem inspekce.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- Personální podmínky vzdělávání v základní škole a školní družině.
- Materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole a školní družině.
- Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk, matematika, prvouka a přírodověda na prvním stupni.
- Průběh a výsledky zájmového vzdělávání.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ V ZÁKLADNÍ ŠKOLE A ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Výuku v základní škole zajišťují celkem čtyři vyučující. Ředitelka školy a učitelka I. třídy na plný úvazek, ostatní dvě pracují na částečný úvazek. Ředitelka školy získala vysokoškolské vzdělání studiem na Pedagogické fakultě se zaměřením pro první cyklus, učitelka I. třídy vystudovala čtyři roky na Pedagogické fakultě pro první stupeň, studium zatím neukončila závěrečnou zkouškou. Obě mají dlouholetou praxi. Třídní učitelka II. třídy získala vysokoškolské vzdělání studiem v akreditovaném bakalářském studijním programu v oboru speciální pedagogiky. Další učitelka vystudovala střední pedagogickou školu, učí na zkrácený úvazek a zároveň pracuje jako vychovatelka ve školní družině. Má dlouholetou praxi s dětmi různého věku. Částečná nekvalifikovanost neměla negativní vliv na úroveň výuky. Při stanovení úvazků preferuje ředitelka školy zkušenosti vyučujících i jejich vztah k vyučovaným předmětům.

Stávající ředitelka základní školy je jmenovaná do funkce po dobu trvání rodičovské dovolené původní ředitelky. Zajišťuje organizačně chod celé školy, o všech otázkách rozhoduje s náležitým přehledem a vstřícným přístupem. Za jejího působení došlo ke zklidnění vztahů mezi základní a mateřskou školou a vytvoření přátelského ovzduší založeného na vzájemné důvěře a dobré spolupráci. Činnost školy dokládají zápisy z jednání pedagogické rady

a provozních porad, jsou zdrojem kvalitních informací jak pro všechny učitelky, tak pro vychovatelku ŠD. Metodické orgány nebyly vzhledem k velikosti školy ustanoveny, záležitosti projednávají vyučující operativně mezi sebou a společně hledají cesty, jak výsledky zlepšit ve prospěch dětí.

Činnost školy je plánovaná a výsledky jsou analyzovány ve výroční zprávě. Hospitační a kontrolní činnost ředitelky je důkladná, zaměřila se na všechny součásti školy. Výsledky písemně zaznamenává a s jednotlivými učitelkami projednává.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků a vychovatelky ŠD se řídí potřebami školy a ředitelka je plně podporuje. Učitelky využívají řadu možností především se zaměřením na oblast jazykové výuky, čtení, logopedie a počítačové gramotnosti. Při hodnocení pedagogů vychází ředitelka z výsledků hospitační činnosti, zájmu o profesní růst a z přístupu k řešení pracovních povinností.

Personální podmínky vzdělávání v základní škole i zájmového vzdělávání jsou velmi dobré.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ V ZÁKLADNÍ ŠKOLE A ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Budova školy se nachází v blízkosti hlavní komunikace. Ve školním roce 2003/2004 zde byla provedena rekonstrukce většího rozsahu ke 110. výročí školy (oprava, nátěry, vymalování tříd, stavební úpravy, dřevěné obklady, asanační omítky u vstupu, protiskluzová dlažba, obnovení základního kamene s rokem 1894, zabezpečení proti vniknutí do objektu). Prostředí všech prostor bylo čisté a nápaditě upravené. Učebny působily podnětně svým estetickým pojetím a také řadou výukových, motivačních materiálů a názorných pomůcek. Vybavení žáků učebnicemi, pracovními sešity a namnoženými pracovními listy bylo dostačující. S pracovními listy se v hodinách cíleně pracovalo a jejich využívání napomáhalo kantorkám zvládat výuku ve třídách s více ročníky. Škola disponuje řadou kvalitních výukových počítačových programů, které učitelky pravidelně zařazovaly do výuky ve všech ročnících. Materiální podmínky vytvářejí vhodné předpoklady pro funkční zajištění názornosti výuky. Ve škole je rovněž učebna hudební výchovy s knihovnou pro žáky i učitele, třída cizích jazyků, počítačová učebna se třemi žakovskými a jedním učitelským počítačem, pracovní výtvarné výchovy, školní družina a tělocvična. Starší vybavení školní družiny je průběžně doplňované podle finančních možností školy. Vhodně rozdělená místnost ŠD, rozmístění nábytku a vybavení pomůckami umožňují rozmanité činnosti dětí. Všechny prostory školy včetně zahrady a hřiště jsou plně a účelně využívány žáky školy i školní družiny.

Škola disponuje některými pomůckami pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dyslektické tabulky, čítanky pro nápravu poruch, čtení s porozuměním, geometrické tvary, rozvoj logického myšlení a řeči apod.). Těmto žákům se věnuje kvalifikovaná učitelka i mimo vyučování. Škola žádala o dotaci na jednoho integrovaného žáka, zatím ji nedostala.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání v základní škole a v zájmovém vzdělávání jsou velmi dobré.

Vzdělávací program

Školou realizovaný vzdělávací program Základní škola je v souladu se schválenými učebními dokumenty. S rámcovým ani školním vzdělávacím programem škola ještě nepracuje. Zhlédnutá povinná dokumentace je pečlivě vedená, průkazně zachycuje průběh vzdělávání a informace o žácích. Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Časové rozvržení vyučovacích hodin a přestávek v jednotlivých ročnících i dodržení zásad psychohygieny je v souladu se závaznými dokumenty, taktéž obsah školního řádu a provozních řádů počítačové učebny, školní družiny i provozního řádu hracích ploch. Časová dotace vyučovacích hodin jednotlivých předmětů v ročnících i týdenní časová dotace je v souladu se schváleným vzdělávacím programem školy.

Pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami škola vypracovala podle pokynů pedagogicko-psychologické poradny individuální vzdělávací plán. Dobré vztahy mezi učitelkami a žáky existují ve třídě i mimo ni, žáci projevují zájem o učení a silnou sounáležitost se společenstvím školy. Žáci se chovají k sobě navzájem i k dospělým ohleduplně a slušně. Škola má vypracovaný kvalitní preventivní program. Tyto podmínky účinně přispívají k prevenci sociálně patologických jevů, a proto není nutné řešit žádné závažné problémy tohoto druhu.

Informační systém vůči žákům a jejich rodičům je funkční. Třídní schůzky se konají třikrát do roka, rodiče jsou průběžně informováni o prospěchu a chování prostřednictvím žákovských knížek. Využívají i možnost k individuální návštěvě školy, či telefonické konzultaci.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce, matematice, prvouce a přírodovědě na prvním stupni

Všechny hospitované hodiny byly velmi dobře připravené a promyšlené. Stanovené výukové cíle sledovaných hodin odpovídaly požadavkům vzdělávacího programu. Byly zvoleny přiměřeně aktuálnímu stavu jednotlivých ročníků ve třídě a zohledňovaly individuální vzdělávací potřeby žáků. Při plánování výuky učitelky vycházely z časově tematických plánů zpracovaných v souladu s platnými učebními dokumenty. Probírané učivo obsahově navazovalo na předcházející témata.

Výuka probíhala v esteticky a podnětně upravených kmenových učebnách s množstvím různorodých pomůcek a materiálů vztahujících se k hospitovaným předmětům i činnostem. Při výuce byly účelně a efektivně použity názorné pomůcky, namnožené texty, obrázky, knihy, encyklopedie, výukové počítačové programy nebo jiná didaktická technika.

Řízení výuky několika ročníků v jedné třídě bylo velmi dobře organizačně zvládnuté a činnosti na sebe plynule navazovaly. Vnitřní členění hodin bylo vyvážené. Žáci jednotlivých ročníků měli předem připravené zadání úkolů na tabuli, ke kterým dostali podrobné instrukce od vyučujících k samostatné práci či práci ve skupinách. Učitelky efektivně účinně střídaly různé metody a formy práce v jednotlivých ročnících a vedly žáky k aktivní činnosti, k řešení problémů vlastními postupy, odůvodňovaly jevy ve spolupráci se žáky, pracovaly s chybou nebo daly žákům možnost individuální práce s programy na počítačích. Vynikající byla dokonale zorganizovaná diferencovaná práce v hodině přírodovědy, kdy žáci samostatně

vyhledávali informace z knih a pořizovali si zápisky. Při společné kontrole si ověřili správnost svých záznamů, které měli možnost ještě doplnit zajímavostmi vyhledanými v počítačovém programu. Samostatně hledali vhodné způsoby řešení problémů a v praxi si ověřili správnost svých postupů. Tempo výuky přizpůsobily učitelky věku a individuálním schopnostem žáků, možnost aktivní relaxace a odreagování se od náročnějších výukových činností byly běžně zařazovány do výuky. Vynikající úvodní i průběžná motivace ovlivnily kladně aktivitu žáků ve výuce. Teoretické znalosti a své zkušenosti měli žáci možnost uplatnit v praxi.

Dodržování stanovených pravidel komunikace mezi učitelkami a žáky i mezi žáky navzájem podpořilo kvalitu vzájemných vztahů. Především starší žáci byli schopni vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu. Vhodně reagovali na promluvy druhých, spontánně se zapojovali do diskuse, učili se využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem, což podporuje jejich osobnostní a sociální rozvoj, upevňuje jejich sebedůvěru a zároveň je vychovává k toleranci a respektování druhých.

Hodnocení žáků učitelkami se nejčastěji uplatňovalo v průběhu hodin, velmi často vyučující využívaly pochvalu, oceňovaly pokrok, odměňovaly za práci a hodnotily žáky adresně s ohledem na jejich individuální schopnosti. Průběžné známkování v žákovských knížkách z jednotlivých předmětů bylo doplněno slovním komentářem vyučujících.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce, matematice, prvouce a přírodovědě na prvním stupni byly vynikající.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Pro zjišťování výsledků výchovy a vzdělávání se ve škole nepoužívají žádné standardizované evaluační nástroje. Škola hodnotí výsledky vzdělávání především v rámci běžné klasifikace. Žáci školy se rovněž pravidelně prezentují na veřejnosti například při konání školní akademie (k výročí školy), účasti v soutěžích, na kulturních vystoupeních nebo při spolupráci s organizacemi v obci.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání byly celkově hodnoceny jako vynikající.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY ZÁJMŮVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Průběh vzdělávání probíhá na základě ročního plánu zpracovaného vychovatelkou ŠD. Člení se do měsíců se stanovením hlavních aktivit. Tematicky je propojen celoroční hrou „Putování za dinosaury“ s různými úkoly z jazykových, matematických, technických i kulturních oblastí.

Informace o svých dětech dostávají rodiče společně s informacemi o prospěchu ve škole i při častých setkáních na společných akcích. Písemné záznamy v třídní knize dokumentují průkazně průběh zájmového vzdělávání.

Ředitelka školy pravidelně kontroluje činnost ŠD. Vychovatelka vyhodnocuje úspěšnost

všech akcí jednotlivě, závěry aplikuje v plánování následujícího období. Společně s vedením školy a podle místních podmínek připravuje a zpracovává koncepci rozvoje školní družiny. Všechny akce ŠD jsou přístupny i žákům, kteří nejsou zapsáni do ŠD. Tyto činnosti jsou často součástí společných aktivit školy a jsou připravovány za spolupráce ostatních učitelů. Zajímavá je součinnost s Klubem českých turistů, výlety společně s rodiči do blízké Žitavy, nocování ve škole.

Průběh zájmového vzdělávání

Žáci, zapsaní k pravidelné docházce do ŠD, se mohou scházet v ranních hodinách v prostorách mateřské školy a po vyučování navštěvují ŠD v budově základní školy. Rozvržení denních činností této organizaci odpovídá. Pravidelné vycházky, relaxační a naučné aktivity převedené na školní zahradu nebo do volné přírody jsou doplňovány nabídkou různých činností v prostorách ŠD. Žáci jsou vedeni k vzájemné spolupráci podporující pozitivní sociální vztahy. Volný výběr činností přispívá k jejich seberealizaci, k vytváření pocitu uspokojení a tím pozitivně ovlivňuje jejich životní postoje. Průběžným plněním úkolů při hře „Putování za dinosaury“ si praktickou formou procvičují své vědomosti například z vlastivědy, cizích jazyků aj. a získávají nové poznatky, které je motivují k dalším činnostem.

Přestože v době inspekce v ŠD nepřítomnou vychovatelku zastupovala jiná pracovnice, byla v družině příjemná a oboustranně akceptovaná atmosféra. Děti měly zažité zásady chování, nebyly svazovány direktivním vedením, jejich vzájemná komunikace byla živá a založená na kamarádství. Při ručních pracích děvčata přijímala pomoc i radu, některé činnosti nevyžadovaly žádný kontakt dospělého. Nabízené společenské a smyslové hry děti s radostí přijímaly. Při úklidu byly aktivní a důsledné.

Průběh zájmového vzdělávání měl velmi dobrou úroveň.

Výsledky zájmového vzdělávání

Žáci ve školní družině měli správné zdvořilostní návyky, chovali se vzájemně ohleduplně. Volně realizovali vlastní nápady, společně se účastní na veřejných akcích v obci. Denní provoz školní družiny je časově přiměřený, některé akce však přesahují stanovenou provozní dobu a podílí se na nich jak další učitelé tak i rodiče. S výsledky práce žáků se seznamují i ostatní.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků zájmového vzdělávání

Aktivity školní družiny podchycují (v rámci možností jednoho oddělení) zájmy dětí a podporují jejich osobnostní rozvoj. Úroveň je velmi dobrá.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina čj. 572/2002 ze dne 25. října 2002 vydaná obcí Bílý Kostel nad Nisou
2. Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 11 932/2003-21 ze dne 20. února 2003 vydalo MŠMT
3. „Učební plán vzdělávacího programu Základní škola“ pro školní rok 2004/2005
4. Rozvrhy hodin I. a II. třídy (1. – 5. ročník) platné pro školní rok 2004/2005
5. Třídní knihy I. a II. třídy pro školní rok 2004/2005
6. Třídní výkazy a katalogové listy žáků všech tříd a ročníků na prvním stupni ZŠ ve školním roce 2004/2005
7. Tematické plány hospitovaných předmětů na školní rok 2004/2005
8. Plán práce školy pro školní rok 2004/2005 z 1. září 2004
9. Plán školní družiny pro školní rok 2004/2005
10. Třídní kniha školní družiny pro školní rok 2004/2005
11. „Řád školní družiny“ z 1. září 2004
12. Zápisové lístky všech žáků zapsaných do školní družiny na školní rok 2004/2005
13. „Hodnocení akcí školní družiny“
14. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2003/2004
15. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy
16. Plán kontrolní a hospitační činnosti ve školním roce 2004/2005
17. Záписy z jednání pedagogické rady a provozních porad od 6. ledna 2004 do 10. března 2005
18. Organizační řád ZŠ v Bílém Kostele nad Nisou – školy s právní subjektivitou s platností od 1. září 2004
19. „Vnitřní řád školy“ platný od 1. září 2000
20. „Vnitřní řád školy pro žáky“ platný od 1. září 2003 (o povinnostech v příkladech)
21. „Řád počítačové učebny“ z 29. dubna 2002
22. „Vnitřní pokyn ředitelky pro školní rok 2004/2005“ platný od 1. září 2004
23. „Provozní řád hracích ploch s pískovištěm ve vlastnictví obce Bílý Kostel nad Nisou“ s účinností od 1. května 2004

ZÁVĚR

Personální podmínky umožňují škole efektivní realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Výuka zajištěná učitelkami s neúplnou kvalifikací byla odborně a věcně správná, organizačně a metodicky perfektně zvládnutá. Pedagogická dokumentace byla vedena průkazným způsobem. Výuka probíhala v souladu se schválenými učebními programy.

Vysoká úroveň materiálně-technických podmínek podporuje rozvoj osobnosti žáků, pozitivně ovlivňuje vzdělávání a výchovu a umožňuje realizovat vzdělávací program na velmi dobré úrovni.

Dokonale zvládnutá organizace výuky několika ročníků v jedné třídě, činnostní a praktický charakter výuky a uplatnění rozmanitých metod a forem práce motivují žáky k učební aktivitě, tvůrčím činnostem, objevování a nalézání vhodných způsobů řešení zadávaných úkolů. Klima školy, stanovení a respektování jasných pravidel komunikace a podíl vyučujících na jejich rozvoji mají příznivý dopad na osobnostní a sociální rozvoj žáků.

Zájmové vzdělávání organizované školou ve školní družině vede žáky k aktivnímu využívání volného času, upevňuje jejich dovednosti a návyky, je pro ně přitažlivé a v souladu s obecnými cíli zájmového vzdělávání. Kontrola a vlastní hodnocení pozitivně ovlivňují kvalitu práce.

Hodnoticí stupnice:

| | | | | |
|------------|-------------|------------------|------------|--------------|
| vynikající | velmi dobrý | dobry (průměrný) | vyhovující | nevyhovující |
|------------|-------------|------------------|------------|--------------|

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

| Inspekční tým | Titul, jméno a příjmení | Podpis |
|---------------|-------------------------|--------|
| Vedoucí týmu | Mgr. Věra Hessová | v. r. |
| Členka týmu | Bc. Růžena Janatová | v. r. |
| Členka týmu | Libuše Škoudlilová | v. r. |

V Liberci dne 16. května 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát – pracoviště, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec 1. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 19. května 2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Anna Šmídová

v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

| Adresát | Datum odeslání inspekční zprávy | Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI |
|---|---------------------------------|--|
| Zřizovatel Obec Bílý Kostel nad Nisou Bílý Kostel nad Nisou 206 463 31 Chrastava | 3. června 2005 | h4-1199/05-5238 |

Připomínky ředitelky školy

| Datum | Čj. jednacího protokolu ČŠI | Text |
|-------|-----------------------------|---------------------------|
| | | Připomínky nebyly podány. |